

[Chr. Nielsen.]

batten i folketinget, og efter at jeg har overværet debatten her i dag, at rigsdagen er tilbøjelig til at springe over, hvor gærdet er lavest. Det er jo sådan, at sygekassernes økonomi drejer sig om andet og mere end forbrugernes krav på medicin, og jeg synes, det er nødvendigt, at vi ved en lejlighed som denne, hvor man blot forsøger at ordne sig ved at opkræve større beløb hos befolkningen, tager reel stilling til de mange andre spørgsmål, der øver en afgørende indflydelse på sygekassernes økonomi.

Jeg synes f. eks., det er yderst nærliggende, når man skal tage stilling til sygekassernes økonomi, at man da ser på, hvorledes staten forholder sig overfor sygekasserne, hvorledes statens stilling er til opretholdelsen af sundhedstilstanden her i landet. Det mest iøjnefaldende er, at det tilskud, staten yder til sygekassernes virksomhed, er fastsat i 1892 og andrager 2 kr. pr. medlem. Det turde vist være overflødigt at bemærke, at udviklingen i de 60 år under alle omstændigheder stærkt understrøger nødvendigheden af, at staten foretager en ajourføring af dette tilskud. En lignende betragtning kan, synes jeg, med rimelighed anlægges overfor det forhold, at staten kun yder tilskud til særlig vigtig medicin. Når man ser bort fra retsforbundet, der indtager en særstilling, idet dette parti mener, at de syge i nogen grad må klare sig selv, og at det offentlige ikke skal beskæftige sig med hospitaler og deslige, hersker der i almindelighed den opfattelse, at det er samfundets pligt at søge at bevare befolkningens sundhed, forebygge, helbrede og lindre sygdom og sikre tilværelsen for alle, der uden egen skyld, på grund af sygdom, er blevet således stillet, at de ikke er i stand til selv at klare sig. Herom er der enighed, men når man skal til at realisere det, man hævder er et fælles mål, viser det sig, at det er så som så med enigheden, og at der hersker stor uenighed om den form, hvorunder princippet skal håndhæves og arbejdet organiseres, og den måde, hvorpå finansieringen skal finde sted. Det ses af det, jeg allerede har nævnt om statens tilskud til sygekasserne og til medicin, og jeg synes også, det fremgår af den måde, hvorpå sygekasserne er opbygget og organiseret. Man taler smukke ord om frie og selvstændige kasser, men det falder dog i øjnene, at sygekasseordningen har udviklet sig til et fantastisk administrationsapparat, som både er for

dyrt for medlemmerne og aldeles utidsvarende. Selvom der i nogen grad er rådet bod herpå ved den fornylig foretagne omlægning, vil jeg påstå, at ordningen stadigvæk er i høj grad irrationel. Jeg kan i hvert fald ikke frigøre mig for den tanke, at der på dette område kunne rationaliseres med en betydelig økonomisk gevinst såvel for samfundet som helhed som for de enkelte sygekassemedlemmer.

Når jeg først på måneden tager turen til sygekassens kontor på Nørrebro Runddel og fortsætter ad Nørrebrogade til rodekontoret, er det første, jeg konstaterer, at i begge tilfælde er kontakten ganske upersonlig. Jeg synes, den tanke ligger snublende nær, at det er ganske urimeligt, at befolkningen skal bruge tid og kræfter til at henvende sig på to kontorer, at det er urimeligt, at samfundet her opretholder to skarpt adskilte institutioner, som akkurat lige så godt kunne lægges sammen. Det er en gammel tanke, jeg her lufter, at sygekassekontingentet burde opkræves af skattevæsenet, men jeg vil hævde, at den i dag er lige så aktuel som nogensinde tidligere, ja, måske endda mere aktuel i dag end før, fordi sygekassemedlemmerne ustandselig får lagt på kontingentet og nu i kraft af denne lov yderligere får forringelser i tilgift. De praktiske vanskeligheder, der ville være forbundet med en ordning som den nævnte, kunne nemt overvindes. Det eneste, der kræves, er tilstedeværelsen af den fornødne vilje til at udbygge vort sundhedsvæsen med den mindst mulige økonomiske belastning for befolkningen. Men det er netop denne vilje, man gang på gang konstaterer at det så afgørende skorter på. Det ses måske aller tydeligst på et andet område, som har den nærmeste tilknytning til det lovforslag, vi i dag behandler. Jeg tænker på medicinpriserne. Det er egentlig en absurd tanke, at noget menneske skal have lov til at berige sig på bekostning af et andet menneskes sygdom; ikke desto mindre sker det i et uhyggeligt omfang i Danmark. Det sker gennem to led, først fabrikkerne, dernæst forhandlerne. For ikke så forfærdelig lang tid siden indeholdt dagspressen en meddelelse om, at en af vore store medicinfabrikker, Medicinalco, for året 1950 kunne møde op med et overskud på omtrent 2 mill. kr. Set i forhold til det gennemsnitlige udbytte i treåret 1946—1947—1948 var man nu nået op til i 1950 at have fordoblet overskuddet; dette udgjorde som sagt ca. 2 mill. kr. På lignende måde